

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Éves ár 10 pengő, félévére 5 pengő.

Egyes szám ára 24 fillér.

Laptalajdonos:

MINERVA IRODALMI ÉS NYOMDAI
MŰINTÉZET RÉSZVÉNYTÁRSASÁGMegjelenik minden szombaton,
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kolozsvár, Erassal-utca 7. szám.
Telefon 18-87.

Az ifjúság

A mostani nagy háború hová-
zább mind erőteljesebben vonja
a háborús szolgálatba az egész
ifjúságot. Ebben a vonatkozásban
nincs különbség fiú és leány kö-
zt. A levele intézmény mellett ma
már ott vannak a fiú- és leány-
munkaszolgálat csapatai, az egyetemi
munkaszolgálat szervezete is ezen
nyúl az egyes egyházaknak is meg-
vanak a különböző ifjúsági szerve-
zetek — kalákái —, amelyek szintén
vesztek részükre a háború sikeres
bevezését támogató munkából.

A napokban a Levente Hírközpont
jelentette, hogy Debrecenten az
egyik nagy ház család lakásában a
gyilad megfújásakor a szülők nem
ollak otthon s így kisgyermeküket
áthoz Margit Kamilla, 18 éves
venteleány — a lakásba való be-
atolás után — vitte le az óvóhelyre.
Mikor a támadás következtében a
gyedelm pince vakolatja hullott a
nyebben lévőkre, akkor a levele-
ány a gyermek fölé hajolva védte
kicsinyt a lehulló vakolattól. A
adó lefújása után sértetlenül adta át
házatért és gyermeküket remélten
erős szülőknek. A háború levele-
ányt kitüntetett felettes hatóságai.

Más lapok arról számolnak be,
egy falusi ifjúsági, kalákában tü-
rölve, a hadbavonultak mezeit és
gyeb munkálatnál vették el.

Büszkök vagyunk erre az
ifjúságra. A múlt világháború
ifjúságát, az akkori világháború
zülsőképpel következményeként
elenkező hányos oktatás miatt
gyászolva a lelki nemtörődomségtől
s a zülléstől féltettük. Akkor nem
ondottunk arra, hogy őket is, az
gaz ügy érdekében és saját jövőjük
szempontjából eréjükhez mérten,
masszisztani kellene és lehetne

Mennyivel másképpen harcol az
apa, ha tudja, hogy fia itthon gondos
és minősített nevelésben részesül.
Nem kell attól tartania, hogy az apai
szigor hiányában fia rossz útra lé-
ved. Ennek a háborúnak általában
megvan az az áldása, hogy a távol
lédgenben harcoló férfi nyugod-
tában gondolhat családjára,
mert annak minden szükségletéről az
államszervezet és a társadalom gon-
doskodik. Azt is tudjuk, hogy a
fiataliságunknak ezt a hősi-
es magatartását nem pusztán
a háborúnak köszönhetjük, ha-
nem a magyar fajtában ősi-
idők óta meglévő és a nagy
veszedelemben mindig péld-
daadóan megnyilatkozó kö-
zösségi érzésnek is nem utol-
soban. A városi munkaközössé-
gek és a falusi kalákák gyökere
ezredéves talajból tápl-
álkoznak. Már őseink alap-
törvénye így intézkedett, hogy amit
a harosok közös erővel szereznek,
ahól mindenki közösen részesed-
jen. Kétségkívül igazság, hogy ez
a törvényerejű rendelkezés a közösségi
életforma legszebb megnyilvánulása
és ebből az is következik, hogy a tár-
sadalom hajhajutott egyedelt is közös
munkával segítik meg. Hogy ez az ér-
zés a falusi lakosság falban mennyire
megvan és mennyire magától jövő, azt
csak az tudja, aki már látott egyszer
hajjalban jökező „Kalákára” menő
fiatlokat s aki hallotta a kalákások
szépen esengő énekét. Nem is számít
ilyenkor fáradságos munkának a
munka, hiszen a jökevény, a dal és a
kacagás a legjobb munkafeleltető.
Vagyunk, hogy soha el ne némuljon
a mi ifjúságunk ajkáról a zetszesen-
gésű ősi magyar dal

Tovább megyünk egy lépéssel és
arra is gondolunk, hogy milyen is
lesz vajjon a háború utáni magyar
élet? Fel kell tennünk ezt a kérdést e
hős ifjúság láttán, hiszen az ifjúság-
ról önkéntelenül is a jövőre gondol
az ember. Valljuk be őszintén: az első
világháború után a háborút nem vi-
set ifjúság nehezen találta meg he-
lyét s nehezen jött rá arra, ha valójá-
ban egyáltalán rájött, hogy elcselt
fajtája jövőjének biztosítása érdeké-
ben mi az ő valódi tennivaló-
ja. Ez nem is esoda, hiszen az első
világháború alatt az ifjúság nem vette
ki részét a háborúból, s így a háborús
romlás ellakarítására irányuló mun-
ka helyes irányát sem tudhatta jól
felfogni. Ezzel szemben ma, a napo-
kint és szüntelenül építő munkát
vállaló és maradtalanul jól alkotó
Ifjúságtól mást és méltán többet is
várhatunk. A mostani háború után
nem kell attól félnünk, hogy a háború
utáni újjélelésbe hirtelen belesü-
penő ifjúság nem fogja tudni, hogy
mit kell eszelekednie. Munkája révén
Ismeri fogja az előzményeket és tud-
ni fogja, hogy azt minek kell követ-
nie. Egy nép jövőjét mindig a tisztá
erkölcsös, egészséges gondolkodású és
hős ifjúság biztosítja. Nagy eszmék
nagy forradalmait is ők gyújtották
lángra és vitték diadalra. A mi ifjúsá-
gunk — bátran elmondhatjuk — tisz-
ta erkölcsű, egészséges gondolkodású
és munkavállalásában hősiessé magatartású.
Városon élő fiataljainknak is
céljuk az, hogy a magyar falu tiszta
és türelten szemlélte honosítsák meg
az egész magyar életben. Hogy mind-
ez így van, köszönjük azt egyházainknak,
mert az egyházak az ifjúság he-
lyes irányú nevelésére mindig nagy
gondot fordítottak és az államszerve-
zetnek, mely kétélvezedő az ifjúság
nevelését elsőrendű államvezetési kée-
désé tette

(Néi.)

Új utakon a falusi színjátszás

A Magyar Népi Szervezőbizottság szántalan tanácsot és felvilágosítást kér levél úton a helyeként. Ezeknek igen jelentékeny szerepe a műkedvelő színjátszással kapcsolatos. Messzi falukból, a művelődési központoktól távol eső helyekről érkeznek hozzáink ezek a levelek, amelyekben arra kéri a szervezőbizottság, hogy tájékoztassa őket arról, hogyan is kell nekilátni egy műkedvelő előadás megrendezéséhez, mit játszanak, hogy rendezzék be a színpadot, milyen törvényes formaiságoknak kell eleget tenni stb. stb. A Magyar Népi Szervezőbizottság ezekből a tanácsot és felvilágosítást kérő levelekből kiindulva elhatározta, hogy rendszeres műkedvelő színjátszással foglalkozó rovatot állít be, amelynek egyrészt hétről-hétre tárgyálja a műkedvelő színjátszással kapcsolatos kérdéseket, egymáskor pedig felvilágosításokat is nyújt hozzáink forduló olvasók kérdéseire. A most meginduló cikksorozatotban sorra vesszük a műkedvelő színjátszással kapcsolatos alapvető kérdéseket, igyekezve mindig a lehető leggyakorlatibb szempontból megfogni a problémákat. Hozzájárásokat természetesen szívesen veszünk és azoknak a lapban helyet adunk.

Hogyan kezdünk hozzá?

Ha műkedvelő társaságot akarunk szervezni, legjobban tesszük, ha azt néhány barátunkkal, lehetőleg minél szűkebb körben beszéljük meg. Mert ha egész sereg embert vonunk be a tanácskozáshoz, akkor szinte bizonyos, hogy nem is jutunk tovább a tanácskozáshoz. Legjobban tesszük, ha megkeressük ismerőseink körében azokat, akik már szerepeltek műkedvelő előadásban. Vagy válogathatunk azok között is, akikről feltételezzük, hogy elegendő lelkesedést és kitartást mutatnak majd a műkedvelő társulat megszervezésére. Mielőtt hozzálátnánk a műkedvelő társulat megszervezéséhez, figyelmeztessük társainkat arra, hogy bár elsősorban azért jövünk össze, hogy szabad időnket kellemesen eltöltsük, egyben a magyar művelődés ügyét is szolgálunk kell és éppen ezért felelősséggel is tartozunk. Figyelmeztessük társainkat arra, hogy csak az vállalkozzék a műkedvelő csoportban való közreműködésre, aki szívet-lelkel szolgálni akarja a magyar művelődés ügyét, és ennek érdekében hajlandó lemondani hiúságának kielégítéséről is. Például, hogy gyakorlati példával éljünk, nemcsak vezető szerepet, hanem szükség esetén párváz

melleszkerepet is hajlandó eljátszani, vagy esetleg beülni a sugólyukba, a díszleteket felállítani. Hiszen a színház, legyen az akár műkedvelő, akár hivatalos színészeké, mindenképpen közösségi teljesítmény, ami semmi körülmények között sem állhat kizárólag egyes tehetséges emberek ragyogó produkciójából, hanem minden esetben és minden körülmények között sok ember felkészültségétől és munkájától.

Eppen ezért kötelező ígéretet kell vennünk a műkedvelő társulat tagjaitól, hogy mindig felkészülten eljárnak járni a próbára és ellentmondás nélkül velük magukat alá az elengedhetetlenül fontos jegyelemnek. Fegyelem nélkül nincs színház. S az a műkedvelő társulat, ahol a tagok egymásra irigykednek, egymás ellen áskálódnak, azért, mert talán a másik néhány szóval hosszabb szerepet kapott, előbb-utóbb fölbomlik. Ne feledkezzünk meg arról, hogy a tehetőséget nem lehet néka alá rejteni. S ha valakiben megvan az adottság, az egy út-szavas inasszerében éppen olyan sikert arathat, mint valami főszerepben.

Jó tanácsként adhatjuk azt is, hogy a kezdő műkedvelő csoport ne vágja túlságosan nagy fába a fejszéjét. Igen gyakran elkövetik ugyanis azt a hibát, hogy nagy személyzetet és nagy apparátust igénylő darabot választanak és természetesen aztán kudarcot vallanak, mert hiszen sem kellő tapasztalattal, sem kellő gyakorlattal nem rendelkeznek. Az előadásban kudarc éri őket.

A kudarc pedig elkseríti az egész társulatot. Ez pedig a fölbomláshoz vezet.

Sokkal okosabb lesz, ha az előző játszó társaság először könnyű egy felvonásos darabokkal próbálkozik, ezekkel szerzi meg a társulat, az elengedhetetlenül szükséges gyakorlatot. Legokosabb, abban az esetben, ha újonnan alakult műkedvelő társaságban elegendő szereplő akad, esetleg több rövid darabot tűznek műsorra - mindenikben másoknak és másoknak nyújtanak lehetőséget arra, hogy bemutatassák képességeiket. Így legalább a szereplők hiúsága is kielégül és emelkedő is tájékozódhatnak a szereplőképességei felől.

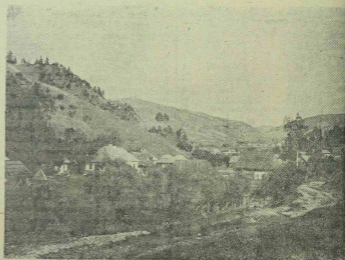
(N. E.)

Következő közlemény: Mit játszunk

SZÉCHENYI-IGÉK

„A magyar haza soha sem volt bújával derék, sőt kitérő emberekkel, de mindig székülködött olyanokkal, akik tartózkodás nélkül a nemzete szemére lobb utották volna az igazságot.”

„Nem az az igaz patrióta, ki minden intézettel, minden rendelkezéssel vétele nélkül rágalmaz, mert még a gondok szarka se meri rá buda don fészket.”

Csiki falu látképe

Érték és mérték:

Mi a mi megtartó erőnk?

Írta: Lőrinczi László.

Nem kételkedhetünk abban, hogy a magyar falusi lakosságot a föld birtokosává kell tenni és ezáltal minden lehetőségét megadni neki, hogy ki-ontsa istenadta eréjét, ha feltesszük magunk előtt a kérdést: Mi a mi megtartó erőnk?

Mi tartott meg minket ezer esztendőn keresztül annyi csapás közepette, *teljében egyedül* Európában ebben a szögletében, amely elhelyezkedésénél fogva is a történelem egyik vihársarka volt? Hiszen ha az okos, józan ész számításaival szemléljük történelmünket, sok olyan korszakot találunk, amikor már csaknem bizonyosnak látszott a magyarság teljes megsemmisülése. Talán még a háború hozalmái középette sem tudjuk elképzelni azt, hogy mit jelentett például a *tatarjárás* Magyarországon. Legelsősorban azt kell figyelembe vennünk, hogy milyen kevesen voltunk akkor, hiszen a magyarság lélekszáma a tatarjárás idején talán 2 milliót sem ért el. Erre a kicsi népre zúdultak rá tízezres tömegekben Batu kán csapatai! Gondoljunk azokra a kezdeleleges gazdasági és lelki szervezetségre, amelyben népünk akkor élt. Akkorra területek váltak lakatlan pusztasággá, hogy a vész elvonulása után királyaink idegeneket telepítettek be az országba — Erdélybe és a szászokat —, hogy munkászeket biztosítsanak az újraépülni akaró ország számára. Ma, az égből hulló halál korában talán meg tudjuk érezni, hogy milyen érzések ragadtak hatalmukba a tatarok elvonulása után előbukkanó kevés magyart. Mindenütt csak a pusztulás, a rombolás, a halál látomása, legett falvak és leartott erdők maradványai. Ezt a képet azonban ma már nem tudjuk elképzelni! A hideg és számító ész törvényei szerint akkor, a tatarjárás után, a csendes halálnak kellett volna bekövetkeznie a magyar nép számára. És mi mégis megmaradtunk, akárcsak a török *hódoltság* elvonulása után is, amikor pedig százötven éves rablógazdálkodással egybekötött pogány uralmat jelentett az ország egyik legvirágzóbb része, az Alföld felett. Újra megtizedelődtött a magyarság, amely pedig Mátyás király korában lassan-lassan kezdett eréjéhez visszatérni és szaporodni. Gondoljunk meg, hogy micoda nagy csapást mért ránk a török *hódoltság*, ha hozzávetőlegesen számítva is, legalább kétszer annyian kellene ma lennünk, mint ahogy vagyunk, ha nem jön közbé a százötven éves puszt-

títás. Tetőze a bajt az is, hogy ebben a korban — a szerencsétlen történelmi események következtében — kezdtünk elmaradni az európai fejlődéstől is. Mindezeknek a kiküszöbölésére 1848-ban történt az első nagy kísérlet — tehát a külső szabadság és belső reform megvalósítására —, amely azonban nem járt sikerrel. És ekkor még az a fordulat is közbejött, hogy nemzetiségünk, akik addig a vendéggéjot élvezték Magyarországon, ellenünk fordultak. Számító okoskodás szerint a világoi fegyverlettel a magyarság sirtját jelentette volna, amely fölött még a hantot is megosztják egymás között az éhesen várakozó szomszédos népek.

És mindez mégsem következett be. Mi volt a mi erősségünk, hogy megmaradtunk?

Népünk ereje.

Erősségünk — az erő volt! Az erősség az a jelenti, hogy képesek érzem magam szembezállni egy feladattal, egyzovál *bizom magamban*, az erő pedig azt az energiát jelenti, amely a kitűzött feladatot meg is oldja, a harcol meggarcolja. Az erő az erősség alapja.

Mire támaszkodott a magyarság akkor, amikor ezernyi történelmi csapás ellenére is vállalkozni mert arra, hogy tovább építsen, minden rombolás után arra, hogy újra építsen? Miben bizott akkor, amikor a sir szélén em adta fel a küzdelmet, nem hunyászodott meg a sors előtt, mely pedig ezer esztendőn át csak üldözte? A válasz: arra a kimeríthetetlen ösörre, amelyel az Isten megáldotta fajtánkat. Ki képviseli legüzletáiban a fajtánkat? *A népi réteg*. Nem akarok itt éppen verségi tisztaságról beszélni, mert ez nem olyan egyszerű kérdés, amelyről néhány szóban beszélni lehetne. De beszélhetünk nyugodtan *magartartásbéli tisztaságról*, a *faji erkölcsiség tisztaságról* és a *műveltség-ötölet tisztaságról*.

I. A magyar parasztság sohasem *hódolt* be idegen eszméknek. Sohasem kereste möhó utánási vágygal azt, hogy mit lát a szomszéd népeknél, talán szebbet, tetszősebbet, hasznosabbat. Ha valami okoslat látoit, kölcsön átvette, hidegvérrel, észszer megondolva a dolgot. Sokan szeretik ezért azt a vádat a magyarság ellen szegezni, hogy maradi. Nem, a magyarság úgy érezte mindig, hogy *kérdéseit szerven belső fellödéssel* kell

megoldania. *Türelmet* is tanusított jócskán ezekben a kérdéseknek a megoldása tekintetében, szélsőségekre nem volt hajlamos és soha felkelt meg nem ferlözödött, mint például az első világháború előtti magyar közép-ostály. Az 1918-as tragédiában is a magyar nép *tiszta nemzeti magartartás-öt* szépen megmutatta.

2. A nép a *faji erkölcsiség* tekintetében is megmutatta, hogy tisztának tud maradni. A parasztság aránylag sokkal kisebb mértékben keveredett idegenekkel, mint a középosztály vagy, éppen a főúri társadalom. Különösen élessé válik ez az ellentét, ha az igazi próbakövet, a *zsidókkal* való összeházasodást vesszük szemügyre. A zsidókkal szembeni fajvédelem nem a nép problémája volt, hanem a közép-ostályé és a főnemességé. És ha a magyar nép itt-ott mégis keveredett idegenekkel, ennek az oka az volt, hogy *magára volt hagyotta*.

3. Es óriási módon mutat rá a nép tisztaságára az a körülmény is, hogy nemzeti műveltségünk alapjai, a népi magyar kultúra megsemmisült volna a magyar vezető rétegek nemlörödömsége folytán, ha azokat a nép nem menti át a századok zivatarain. Népi dalainkat, táncainkat, meséinket és költészfunktet nemzeti művelődésünk tengelyébe kell állítsunk.

Ez a három tulajdonos teszi fajtánk legüzletáiban képviselőjévé a népi réteget. Benne testesedik meg ma is az a hatalmas erőtartalek, amely ezer éven át erőste tette a magyart.

ALUMINIUMEDÉNY TISZTÍTÁSA

Ma gyakori az alumíniumedény gyártása. Az alumíniumedény nagyon hatás, ha helyesen kezeljük. Mindekelőtt nem szabad lökni, összeütni, mert az nagyon árt. Legjobb, ha forró szappanos vízzel tisztítjuk s erős szereket, mint szódát, szalmiákot, tisztítószereket *sb*, kerüljük. Ha zsiros réteg marad rajta, dörögöljük le papírral mosás előtt, ugyanúgy teszünk az edények aljával is, ha nagyon piszkosak. Ha a fizek nagyon piszkos s vízzel nem lehet lemosni, tisztítsuk ki a belső oldalt a következő szerrel: cgetett timás, bécsi méz és párizsi vörös egyenlő részben keverve. Használát után azonnal öntsünk a fizekukba és lábasokba vizet, hogy az ételmaradéék feloldódjan, így nagyon megkönnyítjük a mosást. Megfeleltetett alumíniumedény újra szép lesz, ha állfózzuk klóros vízzel, rebarbával vagy almahéjjal. Savanyú gyümölcs párolása is tisztítja egyúttal az alumíniumedényt, de a hajával főzött kumpli megfeketíti. Ezért ezt ne főzzük soha alumíniumedényben

Az olvasó kívánságára:**Közellátási tájékoztató**

Termelési és beszállítási köteleesség az 1944—45. gazdasági évben

A Budapesti Közlönyben 1944. évi április hó 9-én jelent meg a 107.000—1944. K. M. számú rendelet, mely az 1944—45. gazdasági évről szabályozza a termelői beszállítási köteleességet és ugyanakkor irányt szab a mezőgazdasági termelésnek is.

Az új termelési és beszállítási rendszer nagyjában az elmulrt évi alappon nyugszik s csak ott látnuk változtatást, ahol ezt a gyakorlati tapasztalat megkívánja. Ezek a változtatások is olyan természetűek, hogy leginkább a termelői előnyét szolgálják.

Az új beszállítási alpjáknak elsősorban a szántóföld szerepel. E tekintetben újításként szerepel az, hogy az elmulrt évi rendelkezésekkel szemben, mely szerint a szántóterület kataszteri tiszta jövedelmének minden aranykoronája után 50 bűzaegységet kellett beszállítani — az új rendelet szerint csupán 40 bűzaegység beszállításra kötelező. Ebből a 40 bűzaegységből a kenyérgabonabeszállítást, valamint zsrbeszállítási köteleességre 10—10, a hűsbeszállítási köteleességre 7, míg a szabadválasztású beszállításti köteleességre 13 bűzaegység jut.

Az új beszállítási rend szerint az eddig ismert kenyérgabonra, zsr és szabadválasztású termények és termékek csoportja mellé most negyedik kategóriának a hűs csoportja lép.

A szántóterületre megállapított beszállítási köteleesség csupán csak azokra a mezőgazdasági ingatlanokra vonatkozik, amelyeket a birtokviskben ityennek tüntettek fel, vagy ha nem is tartottk nyilván, de az 1944. évben szántóföldként műveltek. Ezzel szemben nem tekinthető szántóföldnek az a terület, amelyet noha szántóföldnek nyilvántartottak, azonban a birtokviskben való feljegyzés szerint nem mezőgazdasági célra használtaknak. (Pl. házhelyek, kenderázatok, stb.) Ha pedig a szántóföldnek nyilvántartott terület időközben kertté, szőlővé vagy erdős területté vált, csupán annyiban lehet a beszállítási köteleesség szempontjából ennek tekinteni, amennyiben az 1944. évben szántóföldi művelés alatt állott. Az olyan terület pedig, amelyik nincs szántóterületnek nyilvántartva, de amelyik az 1944. évben ténylegesen szántóföldi művelés alatt állott, a beszállítási köteleesség szempontjából a hozzá legközelebb eső szomszédos szántóterületek közül a legalacsonyabb minőségű osztályával kell egyformának tekinteni.

Változatlanul megmaradt az a rendelkezés, hogy a szántóföldet terhelő beszállítási köteleesség megállapításánál a 3 aranykoronát meg nem haladó kataszteri tiszta jövedelmet 20 aranykoronának kell tekinteni. Ezek szerint — aranykoronánként 40 bűzaegységet számítva — a szántóföldet terhelő beszállítási köteleesség mértéke kataszteri holdanként nem lehet több 800 bűzaegységnél, ami legkevesebb 120 bűzaegység.

Ami pedig a réteket és legelőket illeti, az új rendelet szerint ityennek olyan területet kell tekinteni elsősorban, amelyek a kataszteri ívekben ityennek vannak feltüntetve, kivéve ha az 1944. évben nem folytattak azokon ténylegesen szántóföldi gazdálkodást. Ez utóbbi esetben a szántófölddel esnek ezek a területek egy elbírálás alá. Ha időközben pedig rétet, vagy legelőt telepitettek be gyümölcsfákkal, vagy szőlővel, illetőleg erdősítettek be, a beszállítási köteleesség szempontjából csak olyan mértékben lehet rétnek vagy legelőnek tekinteni, amennyiben az 1944. évben és amilyen mértékben azt rétnek vagy legelőnek hasznosították.

Rétet után a beszállítási köteleesség úgy alakul, hogy az I. osztályba sorozott községekben kataszteri holdanként 240, minden alacsonyabb osztályba sorozott községben pedig az előző osztályra megállapított bűzaegység számnál 40-nel kevesebb bűzaegységet kell beszállítani. Tehát az V. osztályban már csak 80 bűzaegységet kell beszállítani.

Legelők után az I. osztályba sorozott községekben holdanként 110, az

alacsonyabb osztályba sorozott községekben pedig az előző osztályra megállapított bűzaegység számnál 20-al kevesebb egységet kell beszállítani.

Ha az egyes mezőgazdasági területeken a művelési ágban időközben változás történik, ami a kérdéses terület kisebb mértékű beszállítási köteleességgel terhelte területtél választást, vagy teljesen meentesített területtél választást vonja maga után, ezt a körülményt a földadó nyilvántartásnál végző hatóságnál 1944. évi április hó 30-ig be kell jelenteni. Ennekül a beállított választást nem lehet teletvenni. Ha pedig az eddig a beszállítási köteleesség alól mentes terület olyan területté vált, mely után a termelő beszállítást kell teljesíteni, ezt a körülményt nem kell külön bejelenteni, mert azt a hatóság hivatalból veszi figyelembe.

Ha valaki olyan rétet vagy legelőterületet gazdálkodik, amelyek a mult évi gazdakönyvben nem voltak felvéve, a hely fekvése szerint illetékes községi előjáróságul (polgármesternél) köteles bejelenteni a nevé, lakohelyét, a kérdéses terület kataszteri földakban kifejezett nagyságát és azt, hogy azokon rétet vagy legelőgazdálkodást folytat-e? A haszonbérbe adott területről úgy a haszonbér, mint a tulajdonos bejelentést tenni köteles. A községben használt rétet és legelőterületek után (városi, közlegelő, stb.) járó beszállítási köteleességgel a legelők birtokosait (város, község, legeltetési társulat stb.) kell megterhelni. Azt, hogy a beszállítás terhe egyes legelőhasználatok között miképpen osztható meg, a legeltetési társulat választmányának, birtokosságának, tanácsnak, vagy a községi közellátási tanácsnak meghallgatásával a — tényleges használat szemelött tartása mellett — a községi előjáróság határozza meg. Ezt azután az érdekeltekkel közölnie kell.

Dr. T. N.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

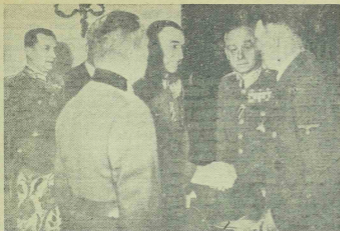
Alapítva: 1899.

Magyarország egyedüli állami érdekltségű, szinmagyar biztosító szövetkezete.

Kartelen kívül!

A biztosítás minden ágával foglalkozik igen e'nyós díj- és feltételek mellett. Vezér, fő- és helyképviseletek minden városban és községben.

**Vezérképviselet: Erdély területén:
Kolozsvár, Hortly-út 6,
Marosvásárhely, Széchenyi-tér 28.**

Hittler vezér és kancellár fogadta vitó Szatójáy Dóme miniszterelnököt, valamint vitó Vörös János vezérőrszet, a harcoló veszerkár főnököket, akikkel szívesen emzeszore körében beszélte meg a német magyar együttműködés legfontosabb kérdéseit

Vitéz Imrédy Béla a magyar helytállásról

szólt a Keleti Arevonal Bajlári Szövetsége esütlörtüki nagy táborozásán, a bolsevizmus eiteni hure harmadik évfordulóján. Szatójáy Dóme miniszterelnökkel az éten több miniszter jelet meg a táborozáson és ott voltak a baráti állomok diplomatái majdnem teljes számban. Ney Károly országos ügyvezető megnyitójában megemlékezett a hősi halottakról, majd a Kormányzó Orról szólt. A tábor perekek felkészen ünnevelte az államtól. A Szövetség helytállást parancsotó kiáltványának megadása után vitéz Imrédy Béla szövegek között ezt mondotta: A katonai helytállásának nines biztosabb városa, mint az, hogy gondolata megnyugtalansággal pihenhet otthoná. A mi feladatunk a kettős frontnak: az arc-

vonatnak és az otthonnak egységét kiépiteni. Ebben a munkában egy emberként kiáltjuk oda a milliók hangján a híres három magyar szót:

Nem, nem soha! Nekünk nem kell a bolsevizmus világa. Megyünk előre a magunk beszéltes magyar útján, a magyar nemzet saját életformájára szabott közösségi rend megvalósításának az útján. Győzelemre kell vínánk a harcunkat, mert különben csak az anaréhia, az úporlasztó enyészet, vagy a keleti vörös zsidó barbárság zsarnoksága által való hatái lehet s sorsunk. Ezért küzdünk Európa minden, új életért harcoló népével együtt. Számunkra nines más gondolat, nines más akarat, nines más törvény, csak egy: a harc.

Bárdossy László a magyar ö-szfogásról

szólt a szombathelyi választókerületben mondott programbeszélésben. Történelmi visszajáratást vezetett az elmúlt világháborút követő eseményekre, a magyarság szívós éni akarására a jövőtél útján, majd ismertette azokat az éruló törekvéseket, amellyel legutóbb egyes politikuskok le akarták rombolni mindazt, amit az első nagy világháborús után eddig építettünk. Ezek a törekvések azonban meghiusultak. Hiszi, vallja és hirdeti, hogy a mi nemzetünk diadalmasan fogja megállni azt a harcol, amelyből nem is akarta magát kivonni soha. Csak a lélekben, szándékban, ézéseken egységes nemzet adhatja igazán erejének teljét. A nemzet egységére van szükség, azok egységére, akiket a munka útjeme és verejtéke ügyis összeköt, azok egységére, akik karjuk és szellemük erejé-

vel, szerszámukkal és műszerükkel a munkapad, vagy az íróasztal fölé ha jölva napról-napra teremlik meg azt, ami mindnyájunk életéhez szükséges. A nemzet egysége és a politikuskok egysége két különböző dolog — mondotta. Az az egység, amiről ma annyit beszélnek, rajta fordul meg minden egyes magyar testvérem. Rajta és azon, meg tud-e érteni, hogy a nemzet rendje, a katona lelki ereje, a haza nyugalma és biztonsága ma sokkal fontosabb, mint a pártok akármilyen jószándékú, akármilyen nemindulatú versengése. Ma nines idő a vitára. Ma senkém követelhet, de fásult és közömbös sem lehet senki. Minden küzdelem készülés és jövőre. Ha nem hinnék, ha nem bíznék jövőnkben, nem is tudnánk harcolni.

Új rendelet szabályozza a mezőgazdasági fakosság ruházati cikkkel való ellátását

A hivatalos lap június 7-iki száma közölte a földmivélségügyi miniszter új rendeletét „a mezőgazdasági termelők beszoállatásával kapcsolatos textíliájuttatás tárgyában”.

A rendelet szerint azok a gazdálkodók, akik az 1943—44. évi beszoállatási kötelezettségüknek mindhárom csoportban eleget tettek, ha az általuk ténylegesen teljesített beszoállatás a 2000 búzaegységet nem haladja meg, három, egyenként 50 pengős értékű textíliára megvásárlására jogosító igazolványt, ha pedig a beszoállatás a 2000 búzaegységet meghaladja, az első 2000 búzaegység után három, egyenként 50 pengő értékű, azonfelül minden befejezett 1000 búzaegység után további egy darab 50 pengő értékű textíliára megvásárlására jogosító utalványt kapnak.

Az utalványokat a közellátási felügyelőség, illetve a 100 holdnál kisebb területen gazdálkodóknál a községi előjáróság, folyamatosan juttatja el a gazdálkodókhöz.

A gazdálkodó köteles az utalványokat a termelésben testi munka végzése útján részvevő munkásai (konvencióes cselédek, sommás aratómunkások, cselémmunkások, napszármok, ispiák, stb.) kiosztani. Abban a kérdésben, hogy melyik munkás hány utalványt kap, a gazdálkodó a munkás által elvégzett munkateljesítmény alapján határoz. Egy-egy munkásalad részére azonban legfeljebb hat darab 50 pengő értékű utalvány adható ki.

A gazdálkodó saját maga és családtagjai részére kizárólag abban az esetben tarthat meg utalványt, ha a termelésben testi munkájával részvesz.

Az utalványok kiosztásáról a gazdálkodó köteles legkésőbb azok kézhezvételétől számított 30 napon belül az igényjogosultak nevét, lakását, a kiadott utalványok darabszámát és az igényjogosultaknak az utalvány átveletét igazoló aláírását tartalmazó hatóságánál elszámolni.

Az utalványok egyébként az ország egész területén érvényesek és készpénzfizetés mellett való vásárlásra jogosítanak.

A kereskedő nem tagadhatja meg az árunk a szabályozott utalvány ellenében való kiszolgáltatását. Az árkiszolgáltatást egyébként a vásárlási könyvbe be kell jegyezni.

Az igényjogosult részére ténylegesen kiszolgáltatót áru fogyasztói ára az utalványon feltüntetett összeget legfeljebb 10 százalékkal meghaladhatja, azaz az 50 pengős utalvány ellenében 55 pengő áru cikket lehet vásárolni.

Gazdasági élet:

Írtsuk az arankát

Szántóföldi növénytermesztésünknek veszedelmes kártétvei az arankafélék, melyet egyes vidékeken pippan, herefene, vagy ördögcečna néven ismernek.

Míg a gyomok a gazdasági növény vízétől, ásványi táplálékanyagaitól, levegőjétől, a fénytől fosztják meg, az arankafélék ezzel szemben közvetlenül károsítják a gazdanövényt oly módon, hogy a növény által már feldolgozott, kész tápláló anyagokat vonják el a gazdanövénytől szivókáik segítségével.

Bár a gazdák legnagyobb része ismeri az arankát, mint a lucerna és lóhere legveszedelmesebb ellenségét, mégis akadnak hanyag gazdák, akik semmit sem tesznek irtására s így évről-évre súlyos veszteséget jelentet lakarmánytermesztésünkben. Készséres mértékben érezteti hátrányát ez a kár a mai időkben, amikor minden rendelkezésünkre álló lehetőséget meg kell ragadnunk a terméselőkészítés érdekében.

Szükséges gazdáink figyelmét felhívni az aranka elleni védekezésre, mely védekezés nemcsak magunk, hanem a köz iránti kötelességünk is. Az alábbiakban röviden ismertetjük irtásának és az ellene való védekezésnek legelőszérőbb módját.

Az aranka jelenléte különösen heresekben és lucernásokban ismerhető fel könnyen. A kártétel már messziről látható sárgás kör alakú foltokban, egyes vidékeken úgynevezett „boszorkánykerék”-ben. Az aranka hosszú, vékony, kanyargós, sárgás színű száiraival rácsavarodik a lóherére vagy lucernára, azt fojogatja, táplálékanyagait kiszívja. A megtámadott növények fejlődésükben visszamaradnak, sárgulnak, míg végül elpusztulnak. A célszerű és eredményes védekezés szempontjából különösen fontos az aranka életmódjának és tovatérésének ismerése.

A földbe kerülő arankamag azonnal is képes csírázni, de legtöbbé csak 1—3 vagy még több év múlva csírázik. Kedvező körülmények között a földbe került mag 6—8 évig, a magtárakban pedig 20 évig is megőrzi csírázóképességét. A magból kifejlődő aranka gyökere csak addig marad életben, míg vékony szára kinő a földből s csavarodva növényt keres, amelyből szivókorongja által a táplálékanyagot felvehető. 2—3 csavardás után dudoroszerű szivókorongok jelennek meg, melyek behatolnak a gazdanövény húsába és így szívja fel a növényből a már kész táplálékanyagokat. Gyökerére többé nincs szükség és az néhány nap

alatt elpusztul. Ennek a tulajdonságának ismeretében könnyen érthetővé válik az is, hogy a leszállított arankarészek különösen nedves időben képesek tovább élni, a gazdanövényre rátelepedni és elősködni, mintha magról keltek volna. Gyors növekedése és elágazása folytán az aranka össze-vissza hálózza a lucerna- vagy heretáblát, megfojtván a gazdanövényt, majd lepszünetlenül borítja be az egész talajt.

Nyar elejétől kezdve késő őszig apró fehéres vagy pirosas színű virágai nyílnak. Magjai 1—4 magvú termésekben fejlődnek és igen hamar megernek. *Elképzelhető* tehát, hogy az aranka egyáltalán egy megtámadott növényről hogyan telepedhetik rá a szomszédos növényekre és hogy a kihullott magból új arankánövénnyé csírázhatnak és magyarzatát kapja a megtámadott folt évről-évre való nagybódásának. *Általában* az arankát egy éves növénynek tartjuk, előfordul azonban, hogy védett helyen át is telet.

Az aranka sok faja közül az aranka lucernásokban és herékben előforduló herefoltjól v. kisarankán és az illatos vagy nagy aranka érdekli. A kisaranka szára vékony, halvány rózsaszínű, a virágok szíriomelevelű pirosas, a magja 0,5—1 mm. átmérőjű. Az illatos vagy nagyaranka szára erősebb aransárga, a virágok fehéresek; magja az előbbinél nagyobb, 1—2 mm. átmérőjű. Mindkét arankafajta életmódja és kártétele hasonló. Különbséget csak a vetőmagtisztítás szempontjából kell tenni közöttük, mert míg a herefoltjós vagy kisaranka magja a heremagvakból megfelelő rosták segítségével könnyen kiválasztható, addig az illatos vagy nagyaranka magja a heremagvakból nehezebben tisztítható ki.

A védekezési eljárás aszerint módosul, hogy az aranka még csak virágzik-e, vagy már magot is érlet. Az aranka mindenképp a vetőmag útján terjed. Evégből az első legfontosabb szabály az, hogy mindenkor arankamentes vetőmagot használjunk. Legelőrevezetőbb, ha a gazda saját maga termeszti a szükséges vetőmagot, mert így saját magának volt alkalma meggyőződni arról, hogy a magja arankamentes-e. Ha máshonnan vagyunk kénytelenek beszerezni vetőmagot, mindig csak államilag átmozdított fehérbércs vetőmagot vásároljunk. Bármennyire is óvatosan járunk el, mégis megvan a lehetőség, hogy heréseinkben, lucernáinkban jelenkezzen az aranka. Ugyanis az aranka magját, szárászretét az állatok, a szél és maga

az ember is szétterhelheti. Ajánlatos, hogy lucernásainkat és heréseinket minél gyakrabban és gondosabban vizsgáljuk át, mert minél kisebb a fertőzöttség, annál könnyebb azt kiirtani és nagyobb károsodást elkerülni.

Ha az aranka még virágjában van és még nem kötött magot, a legmegbízhatóbb védekezési eljárás, ha a fertőzött foltokat egy ásonyomra melyen leforjatjuk, de nemcsak a beteg foltok területét, hanem jóval kisebb az egészségeseknek látszókból is. Az így keletkezett foltokat lucernával, vagy fűmaggal újból be lehet vetni, hogy a terület kárba ne vesszen. Hátránya ennek a védekezési módnak, hogy az irtás helyén a herefélék vagy a lucerna elpusztul. Ennek elkerülése végett permetezőszerek használatát ajánlatos, melyek az arankát elpusztítják ugyan, de a gazdanövény újból kisarjadzik. Ilyen permetezőszerek a vasglicinoid, melyet fiatal heresekben 15%-os oldatban, idősebbekben 18%-os oldatban használandó. A kipermetezést közbűnségek közül a Kuzkután és Ardit is sikeresen használható. A Kuzkután 5—10%-os, az Ardit 5—8%-os oldatban használható. A kipermetezést közbűnségek szőlőpermetezőgéppel végezzük. Abban az esetben, ha a fertőzést későn vesszük észre és az aranka már magot kötött, sőt magját már részben el is hullatta, a leggyökeresebb módja az irtásnak az égetés. Ebben az esetben a folt felforgatású kerüljük el, mert a földbe hullott magvakat a talajba jutatjuk. Az égetést legelőszérűben így alkalmazzuk, ha a fertőzött foltokra 30 cm. vastagságban tőreket vagy szalmát szórunk, azt kissé villával ledöngöljük és szélmentes időben, hogy a szalma ne hirtelen lánggal égjen el, meggyújtjuk.

Amikor a fertőzött körfoltok már nagy terjedelműek és össze is érnek, a védekezés az egész tábla kiszántására szorítozik.

Az arankás takarmány elszállítását a fertőzött foltokról kerüljük, mert bármennyire is óvatosan járunk el, az elszóródásnak lehetősége fennáll és így sajátmagunk leszünk terjesztői.

A virágzó és magbontó arankás takarmány felettelése egyáltalában tilos, mivel az állat az arankamagot csak egy csekély részét zárja szét fogai között. Az ép magvak anélkül, hogy csírázóképesűket elvesztették volna, az ürülékkel trágya alakjában kikerülnek a földjelkére és ott csíráznak.

Az aranka kártételének fontosságát mi sem bizonyítja jobban, mint az, hogy az ellene való védekezést az 1894. évi XII. tc. is kötelezővé teszi.

(Mész)

A PAP TEHÉNE

Írta: DONÁTH LÁSZLÓ.

Az mondják, hogy a pap marhákkal él; meglátszott ez a magyarási pap tehénen is, mert a csipő-szujjúkra a kolopjást bátran fel kaphatja volna.

Hogy milyen takarmány az adékt...
Tesszen fel, kérdi a pap:
— Te János, adál-e enni a marháknak?

— Adék, — mondja János könyve nélkül a pap is elhísz, pedig ha megnéznéd, üresen kapná a jászlot.

Az öreg pap eleget törté a fejét, de leté fogytatig se találta volna ki, hogy mitől olyan soványak a marhái, ha a János apja bálesen meg nem magyarázza:

— Madárhúsz istalom, fészta madárvész, az ilyen fajtká nem fog az étel. Lám az enyimeknek csupa éshahástól adogatok, mert főformán nincs is mit, mégis olyan mind a kettő, mint a retek...

— Hia, hát madárhúst...
— Az istalom, az.

Az öreg pap megnyugodott a magyarázaton. Ki tehet róla, ha egyszer madárhús? Lám, a Bojtos néia is fűrészelt állományban van, pedig fejős.

Könyvű volt a Bojtosnak, mert az a papné tisztelt dédelgette, de ez a pap éppen úgy nem tudta, mint azt, hogy a jó szótaz lucerna hogy kövekezik át díjelenként a János apja tehenei elé?...

Hanem az a tisztelt becsű Bojtos is hűltlen portéká volt a világban. A hia! Nem állta a papné kezét ki-rúgi a tele szójárt. Ma is melettel-let a rúszárdát a héten még mindna nap. Ezért mondta ki a papné nagy mérgesen:

— El kell adni a rusnyát... De rúgón a rúgón...

— El hát, — hagyta rá a pap, mert ellátványának nem igen volt helye.

— János te, úgy megtakarított reggel a Bojtos, hogy csillogjon a szőre. El-hajjúk Szeredába s adjuk, ahogy veszik...

— Ertem istalom, — felelt János csak természetes hát, hogy mány-még piszkosabb volt, mint máskor. Így hajtották a vásárra, mégis került gazdája, mert a székelly jobban kap az ilyenek, mint sok fűvesek: leg-alább elmondhatják később: milyen vala, mikor veszem a milyen leve az any konyhámon!

Az első hamar ment, az atyafi örök igéret, a pap se nagyon tartotta; ha-voant penőpért fogta meg az új gazda a tehén kötelét.

A pap örömeiben kétszeresen fízette az áldomást, csakhogy megszabadul-hatott a rusnyától...

Hanem venni is kéne, gondolta de már arra jobban vigyáz; olyan vásárl-csinál, hogy a gyermeke is emlecsse vege.

Kövére legyen, mint a János apjé, szép, mint ez a rusnya Bojtos, de se

dűfön, ne rúgjon, mert tehének nem való a ló tempója.

Járta hát a vásárt szaporán, ügyel-getett, nézelődött, de kedvére valót nem kapott. Sebaj no, vigasztalód ma-gal, holnap is áll a vásár. Másnap hát újra bement.

A papné a lelkére kötötte, hogy te-hén nélkül hazá se menjen, de szép leonyan, amit megvesz s jámbor, mint a bírány.

Kereste is becsületesen, jött-ment rogyásig, de dél jól elmúlt s tehén még nem volt; már azon volt, hogy mégis tehén nélkül megy hazá, mikor a szemé kirtelen megcsillan.

No, ez az enyém lesz, gondolja, s szép lassan odakerült; sokáig nézeget másfél, míg megkérdi az árát.

— Kít-nemek, — mondja az atyafi.

Visszaválaszta, tanogatta a szokott részeket, aztán letentet igér. A tehén élja, nem dől, nem rúg s még a né-zése is igen barátságos.

A nyomok tetelzik, inér s alkuszik, de a székelly nem igen csord; hiszen van szemé s lélja, hanu tetelzik a portéká. Aztán nem is az örök a kovája bíra rá, má egyet fordul a vásárbán, hát nem lehet s nem.

A von sem hagyja magát, egy-két pengőre nem tekiát s így lassoskán összerétek: nyolcra-néhetet ad érte, de nem sajnálja.

Csak azt várja, hogy a csédulát át írják, aztán indul, hogy idejében ott hon legyen.

Já k-i tehén lehet, — gondolja, — a csédulája is fészta új, látszik, hogy csak ide hajtották be s nem kimozták vásárról vásárra.

Szerény ember, a gyermeki szájá-tól hűthatta el a fejet, hogy három pengőit is olyan nehezen engedett, de baja lehet s a tehénből kell kivágni, hogy igazíthassa. Sok baj van a vilá-gon s mindenkinél túl belőle. Hanem ezt a becsületet előlét még valaminek meamerelni, ha valaha találkozik...

Azda a tehént mustroltatta, anyag-lyanogatta. Szerette a jászlot, fejtar-tástól a szép villás szőrért. Szép is volt no, úgy ment, mint egy kapitány s a szőre is fényelt, mint a bórsony.

Ennek bizonyosan megörül a papné: szórulni fogja, kevesebbét szibe-velik s a csendessége lesz a házmól...

Később útítának is kerütek; hom-lot a vásár s többet utáltrék.

Egy-más marháit limitálták, az óra kat találgatták; a papné mindenki de csúrté s sem is drágította senki.

A sepről fogadában áldomást veti, aztán hát még jobban díszítették, csak Mínyabá szunyított néha, aki a juhok-kal is megtette volt az öreget.

A tehén pedig mendégett a többi kö-sűt, az örököt tartotta s jobbanán előlért, csak akkor maradt el, ha az út árkiában kaszálatlan sarjút kapott;

okvetlen jól akart lakni, mert úgy falta, mintha tegnap sem esett volna.

— No, étkos fajta, — mondja egyik székelly.

— Nem lesz madárhús, — sunyít Mínyabá.

— Ha eszik, tejet is ad, mert a fal-rizenyája is jól áll, — hangzott az á-talrizenyó véleménye.

Ilyenforma beszélgetés közt jócskán haladtak, úgy melegedtek bele, már ottalton is voltak.

János az udvarról nyugtálja, hogy a pap tehénét háj, szaporán nyítja a kaput, az új tehén pedig, mintha érez-ne, hogy neki nyitják, ügyesen be-fordul.

No, kár a házhoz, — gondolja a pap — s aztán ő is bemegy, hogy a papné-nak elmondja a vásár sorát:

— Nyolcra-néhet pengő, de hetet már az megér, hogy a kapu magától jött be, így csak nyolcra a számos...

— Hát a Bojtos helyére milyen elkúr-tosona oda állott?! — Kíldija János az udvegről — mert a beszéde ő is fülelt.

— A már tizenöt pengőt futva meg-ér, — örvendez a pap, — így csak annyiban van, mint az a rusnya Boj-tos: de már járársra, nézésre, értékre-kelttő se olyan, mert ő se nem döfös, se nem rusós.

János még napvilág elkúrja, me-nitítja; a papné is oda lopja a marok lisztet neki a szánt fejtejt...

Jól adja, szinte csordultul már a sajtár.

— No anyjok, van-e még panaszod — kérdi a pap az istálló ajtóból. — Olyan tehén, mint a bazsróza!

A papné éppen felelvi akar, de csak megszokti magát a jámbor tehén s úgy kívánja kezébe a tele sajtárt, hogy megkondul a falon s a papné megfűr-dik a habos tejben... De elé a cseber-rudat s úgy ellátja a jámbor állatot, hogy a csontja is ropog...

— Anyjok, anyjok... az új tehén...
— Ez! Ez a rusnya Bojtos!... Já vásárt csináltál, mondatom!... De mit csináljon, aki az eszté megízása s amit egyik nap elad, másnap jó árán-gon megveszi!... Mondtát egyebet is elepet s csak az így tartotta, hogy a cseberrudat megzúrtá az öreg...

Pedig, hogy részeg lett volna, az el-lenlensége sa mondhatják; deleiben sem eselt meg vele...

Hanem az új tehén csakugyan a Bojtos volt... Mínyabá még a sepről fogadálást megismerte, de csak szunyított a kiment s még örült, hogy a papot más is megtette.

A
Magyar Népet
terjeszteni
magyar kötelesség!

Égészségügyi tanácsadó:

A terhes nő védelme

A meggyobboldott és háborúban álló hazának magyarokra van szükség, akik békeben munkahelyükön építő munkát végeznek, a harcezmű pedig védik határainkat és az itthon maradtakat munkalehetőségük biztosításáért. Ezért fontos kérdés nálunk a gyermek. A gyermek védelme nem a megszületés pillanatában kezdődik, hanem jóval előzőlt, a terhes anya védelmével. Sokan felteszik a kérdést bizonyára, hogy micsoda újabb divat a terhes nő védelméről beszélni? Ezeknek csak az orvos felelhet, aki tudja hány anya viseli egész életén át a helytelen terhességélelmód és rossz körülmények között lezajlott szülés következményeit.

Mindenek előtt a terhességét, — dacára, hogy ez természetes dolog, — olyan állapottá kell felfogni, amely már a betegséggel határos. Hiszen az anya szervezetét teljes egészében a fejlődő magzat veszi igénybe, tehát az nem csak a maga szükségleteinek megfelelő munkát végzi. Ehhez a belső tényezőző járul még sok más káros ok is, amelynek hatását el kell viselnie az anyának.

A terhes nő védelme két irány: az egyik az anya védelme a károsított hatásokkal szemben, a másik az orvosi vizsgálat és a tanácsadás.

Mindenek előtt a napi munka végeszéknek a kérdése kerül szóba. Akinek terhessége egészséges és normális lefolyású, a háztartással járó napi munkáját nyugodtan végezheti. Sőt, a rendszeres elfoglaltság még jót is tesz azoknál, akiknél a terhesség elején emélgység, hányinger, hányás, szédülés szokott fellépni. A háztartási munka végezése egészen a szükség előnyös azért is, mert a szervezet így nem puhul el és az anya izomzata nem válik petyhüdté, könnyebben alakul le a szülés.

Égészen másképp áll a helyzet a zart, rosszlevegőjű helyen, illő munkát végző terheseknél. A napi viszonyok között, mikor a nő is kenyérkereső munkát végez, nem is gedhel meg magának azt a fényűzést, hogy csak a napi házimunkáit végezze. Ezek a terhesek napi I-2 órást sétálnak friss levegőn.

Azok a nők, akik mérgező anyagokat feldolgozó üzemekben vagy munkahelyükön, sokszor a védelmet igényelnek. Valamilyen úton módon ki kell kapcsolódniuk a munkából, mert ezek az anyagok nem csak a terhességet, hanem a magzat életét is veszélyeztetik.

Nagyon fontos a tisztálkodás kérdése. A terhes nő izzadság és fagyúmirigy fokozottan működnek. Gyakran mossák le magukat, de csak langyos vízzel. Tilos a túlmeleg, vagy túl hideg fürdők és lábvezelete. A napfürdő sem egészséges.

A ruházat legyen kényelmes, az évszaknak és időjárásnak megfelelő. Különösen a terhesség második felében csak olyan ruhát szabad viselni, amely derékban nem szorít.

A magasszárú cipő viselete csak abban az esetben szükséges, ha a boka megduzzad, vagy ha az anya bokasüllyedésre hajlamos. A magas sarok viselete káros.

Káros a térd alatt vagy felett megkötött harisnyakötő viselete is, mert a vizsértárgalatra — amőgy is hajlamos terhes nőnél elősegíti a visszerek kifejlődését. Akinek már tárgalut a visszere, az viseljen gumiharisnyát, vagy rugalmas pólyát és lehetőleg ne álljon sokat.

Ha a hasfal nagyon kitágult, helyes a hasfaltartó fűző viselete.

A táplálkozás terén különbözőbb megszorítás nincs, csak a terhesség elején és az utolsó két hónapban. A terhesség elején az, akinél emélgység, hányás jelentkezik, ne keljen fel üres gyomorral, hanem az ágyban fogyasza el a reggelit. Nappal gyakran egyék, de keveset, arra törekedjék, hogy a gyomor soha legyen üres vagy megterhel. Ha elmulnak ezek a kellemetlenségek, nyugodtan eheti a megszokott ételeket. A terhesség utolsó két hónapjában nem szabad sok húst, zsírt és sós ételeket fogyasztani. Metente egyszer-kétszer fiatal borjűhúst, vagy majorság húst ehet, az utolsó hónapban legjobban a húst teljesen elhagyni. Az étel legyen inkább sóltalan. Sok gyümölcsöt, főzéléket és édesgető fogyaszon a terhes nő és nagyon kevés vizet.

Egy tévedésre akarok itt rámutatni. Sokan azt állítják, hogy az anya táplálkozása befolyással van a magzat nagyságára. Ez nem áll. A magzat nagyságát egészen más tényezők határozzák meg. A terhes nő nyugodtan fogyasza azt annyi táplálékot, amennyinek szükségét érzi és ne nyugtalankodjék senki, ha étvágya nagyobb, mint a nem terhes nőké.

Lényeges még a fogak ápolása, mert a terhesség alatt a fogak különösen gyorsabban romlanak, mint máskor.

Nem akarok külön kitérni a dohányszára és szeszesitalok fogyasztására,

hiszen ezek még az egészséges szervezet számára is ártalmasak.

Utoljára hagytam az orvosi tanácsadás és orvosi vizsgálat kérdését, mint olyat, amire a legnehezebben szánják el magukat a terhes nők. Pedig ez nagyon fontos, mert sok nehézettségnek lehet elejét venni, amikor fellepte úgy az anya, mint a gyermek életbe kerülhet, de a korai felismerés elháríthatja a bajt.

Ez a pár szó útmutatás akar lenni, hiszen nincsen nagyobb öröm a család életében, mint az egészséges gyermek és anya.

Dr. Kállay Ernő

NEVESSÜNK

— Mondja gazduram, eladó ez a számár?

— Tán meg akarja venni az úr?

— Meg bizony!

— Hát akkor van-e az úrnak odahaza számar?

— Nincs nekem!

— Akkor kérés, tud-e az úr úgy bogni, mint ez?

— Ezt meg már miért kérdi?

— Csak azért, mert ez egy olyan állat, hogy csak akkor marad nyugodtan, ha társa is van...

Middőn Kinizsi Pál (Mátyás királynak neves hadvezére) a Kenyermézőn megverte a törököt, ezek pedig újra összeszedvén magukat, nagyobb fenéseggel akarának a magyarokra ütni. Látna is Kinizsi, hogy vízelei közül sokan megírték, meg is háborodtak:

— Nosza rajta, úgy mond, vitéz bajtársaim, jó szívvel legyeket, mert ha mi (kik ezeltől győzedelmes voltunk) így féléthünk, elgondolhatjátok: miként feléthetnek a törökök, kiket imént megvertünk.

Ezeket elvégezvén, kiráfotta kardját és még azon nap a törökökre esvén, azokat úgy annyira megverte, hogy hirmondótt csak egynek engedte meg életét.

A nagy füllentő.

Kocsizánki indultam és amikor az országúra értem, a lovam el kezdett vágatni a kocsival és a nagy vágatásban leesett mind a négy patkója. Szembéjött velem a szomszéd falu kovácsa, akinek megmondtam a bajomat. Erre ő elkapta evetésüsan a vágatót ló lábait és úgy futásban dolgozni kezdett. Öt perc múlva a lovamnak mind a négy lába meg volt patkolva.

Újabb könyv-juttatásunk

EMKE ádjában a *mezőterenyek* leírásaitól kezdve, továbbá *Toldalgó* és a más maroserdemeyi községeknek Ves Győri Mihály ref. lelkész út- végül a P/905. számú tábori lel- hivatalnak (Dobri János tábori sz. útján ezúttal másodszer) jut- tató újabb könyvtárat.

Eddig kiküldött EMKE ajándék- könyvetek száma megközelíti a 100-t.

Amennyiben nagyobb számú szórakoz- ló olvasmányt jelentő és gazdasági jellegű ajándékfizetést küldöttünk szét ér. Beszterce-Naszód, Csik, Há- szók, Maros-Torda, Măramaros, Gys, Szabolc-Doboka, Válasz, Snt- és Udvarhely megyei vállalkozók EMKE-kiökök, illetve EMKE-tagok közt ajándékképpen nyerjenek szét- adást.

Újabb tagjelentkezések

szabolc-dobokamegyei *Romoly* községből G. Csizsár József úr. tanító- ság új tagot szerzett az EMKE-nek, *Mezőadonyról* Várdai Árpád fa- keskedő együttesen folytán 6 új tagot jutott be. Közöttük szerepel maga a fiatal *Várdai Árpád* is, aki szép példát mutatva, alapító-tagként lépett be az EMKE kötelékébe.

A kolozsvári *Kisbékés* községben Ifj. Mária tanító és Fejér László új tanító lelkes buzgalommal új tagot gyűjtötték.

Az EMKE elküldtése iránti lelkes előadások tehát a háborús nehézségek semre sem eszéken, ami örömdetes és egyben tanúbizonyítja az erdélyi agrárszék határozott öntudatoságát és kultúraserzetetlenségét.

EMKE és levele-vezető- tanfolyam a Szilágyságbán

Május 31-étől június 2-ig három- napos vezetőképző tanfolyamot tartott az EMKE és a levelekező egyesület *Zahon*. A tanfolyamot résztvevő helyi vármegyei községvezető vezetők serebei. A tanfolyamot igen értékes előadások hangzottak el. Idősebb tud- valókról Erdély legkiválóbb elmé- i és egyben gyakorlati előadói. Szerepeltek az előadók között: *Hann* nek ezredes, dr. *Szőcs Lajos* tanár, dr. *Szűcs Ödön* és dr. *Juhász* vezető, az EMKE eln. osztályának vezetője.

Majd viták *Kászonyi Zoltán* ezredes gazdaságtanú beszéde zárta be a tanfolyamot.

Az egész tanfolyamot az EMKE és levelekező egyesület közötti szelvényes bajtársias szellemnek megfelelően rendezték meg. Az előkészítést illetően, illetve a szervezés munkáját *Fagó Béla* szilágysármegyei népművelési titkár, a megyei EMKE-vezetője megr. ügy. elnöke látta el al- a körültekintéssel.

Népművelési szerelvényünk készllási

Népművelési szerelvényünk június 7-én Kiss Károly tanfelügyelő, tanügyi főtanácsos, kolozsvármegyei megr. ügy. elnök vezetésével a kolozsmegyei *Magyarókeréke* községet látogatta meg, ahol Kiss Károly tar- tott mintegy 50 főnyi hallgatóság előtt előadást, majd filmek kerültek levetí- tésre. A másort a magyar Hísekegy és Himnusz egészítették ki.

Előzőleg június 1-én *Szilágysálla* községben volt hasonló előadás, amik- or is az EMKE munkáját és célkitű- zéseit dr. Szűcs Ödön posztatitkár, Eln. osztályi előadó ismertette, majd film- vetítést követettek.

Ugyancsak Szilágys megyében volt készllési június 16-án és 17-én a népművelési szerelvény, amikor is *Szilágyságyon* tartottunk filmbemutatót, míg előadást dr. *Szathmáry* Lajos, az EMKE ügyvezető alelnöke tar- tott.

Közben június 8-á és 14-e között a népművelési szerelvény Csik és Ud- varhely megye egyes községeit kereste fel. Az első előadás június 9-én *Gyergyószentmiklóson* volt az EMGE gazdaszenny szakosztálya által a szak- osztályi vezetőknek számára rendezett tanfolyam keretében. Június 10-én pe- dig *Tusnádon* volt a tanfolyam részt- vevőinek másik csoportja részére ha- sonló filmbemutató. Mindkét helyen dr. *Szőcs Lajos* tanár, Eln. osztályi előadó vezrelte az EMKE munkáját és célkitűzéseit.

Június 10-én *Farkaskata*, június 11-én *Szekelyvárság*, ugyancsak ezen a napon *Zetelaka*, majd *Bethlenfalva* községekben volt filmbemutatóval ka- pcsolatos előadás. Június 12-én hasonló előadás céljából *Ágyagfalva*, június 13-án pedig *Szekelyszombor* közsé- geket kereste fel szintén filmbemutató és előadás tartása céljából népművel-ési szerelvényünk.

Mindesekben az udvarhelymegyei községekben az EMKE központi vezetők közpöveletében dr. *Szőcs Lajos* ta- nár, Eln. osztályi előadó jelent meg és ismertette a mindenütt nagy szá- mban megjelent hallgatóság előtt azo- kat a fontos munkafeladatokat, ame- lyeket az EMKE maga elől tűzött és lehetőségeinek megfelelően megvalósít- tani igyekszik. Az előadások során számos kultúrfilm mellett a *Negyed- szízen*, *András* című filmek is ott sze- repeltek.

A székelyföldi körülről dr. *Szőcs* útján elküldte *Simon János* vm. népművelési titkár, a megyei EMKE-ve- lesztményi titkár, aki ezúttal is lel- kes munkát végzett. Az egyik előadás- ságon megjelent dr. *Sebestyén János* alis- pán, az udvarhelymegyei EMKE-ve- lesztmény elnöke is.

A székelyföldi körülről dr. *Szőcs* Lajos központi kiküldött részletes be- számoló készített, amelyet érdekes tanulságai miatt legközelebb fogunk ismertetni

(-a)

Példaadó magatartás

Erdélyi Szövetkezetek a bombakárosultakért

A hazánkat ért terror-bombatáma- dasok károsultjainak segélyezésére széleskörű mozgalom indult. A „Szö- vettség” Gazdasági és Hírszövetkeze- tek Központja, Kolozsvár, valamint a tagjai sorába tartozó erdélyi szöve- tekek mint számtalan más alkalom- mal, amikor bajbajutottak támogatá- sáról volt szó, most is bizonyosfö- tettek a szövetkezeti összefogásban rejlt erő nagyságáról. A „Szövettség” által beindított gyűjtés még folyam- tában van, de a tagszövetkezetek eddig már több mint 27.000 pengőt fizettek be erre a célra. Az adakozásból kivette részt a legkisebb szövetkezetek a leg- nagyobbibb mindegyik anyagi erejéhez mérten. Számításba véve, hogy még több szövetkezet neve jelentette be adományát, biztosra vehető, hogy ez az összeg még jelentős tételekkel fog szaporodni. A begyűlt összegeket a „Szövettség” hetenként juttatta el az illetékes helyre.

Hitel, tej és gazdasági szövetkeze- teinek adományaival kapcsolatban jel- lemző a vezetőségi tagoknak az együttérzése és megértő gondolkodása, melynek folytán egyes szövetkezetek vezetői a jelenléti díjakról vagy más javadalmaszaktokról mondták le a se- gélyezés céljára olyan esetben, amikor a szövetkezet anyagi ereje az adomá- nyozást nem tette lehetővé, mert nem akartak kimaradni az adakozók sorá- ból.

A szövetkezetek a tagok között is gyűjtést indítottak

A Kolozsvárt ért terrorbombatáma- dásnak a „Szövettség” tisztviselői köré- ben is voltak áldozatai. Tarcsafalvi Pál- fy Sándor ellenőri munkatejesítése közben érte a halál, mások is számosan jelentős anyagi kárt szenvedtek. A tisztviselői kar látva a jelentős kárt szenvedett lársait, elhatározta, hogy az általános gyűjtés céljára történő adakozáson felül a károsodott tiszt- viselőtsárai anyagi megsegítésére pénz- alapot gyűjtenek össze. Az adakozás- ból egyetlen tisztviselő sem vonta ki magát és annak eredményeképpen a 130 tisztviselő rövidesen 50.000 pen- gőt gyűjtött össze, amivel már némik- ebb enyhíteni lehet a kárt szenvedett tisztviselőtsárai súlyos helyzetét. Ez az áldozatlanság, amely a szövetke- zeti ísháború az alkalommal is meg- nyilvánulni, újabb bizonyítéka annak, hogy erdélyi szövetkezeti mozgalomunk komoly és erős alapokon nyugszik.

... volt volna a sok eszméből és cipel-
... Kártyán is tovább kártyázott.
... kártyázott volna.

... idő csak telik, egyre telik; el-
... 600 esztendő is. Eljött a halál
... eszmáidért. Nincs már melegség,
... kellett. Megragadja és viszi egye-
... nem menyországba. Hamarosan meg-
... a nagy kapun bekopogott u
... Nyitja Szent Péter a kaput, az
... kiveret, aranyai virrázózt, szí-
... nyal festett kaput. Amint meg-
... eszmáid, váripakodni:

... lakaradj a pokolba, te kártyás
... ma! Ide csak becsületes emberek
... nek be. — Aztal úgy becsapta a
... az orra előtt, hogy sengett bele
... A halál fogja a csizmáid és
... pokolba. Amint megérkeztek a
... torvácobá, az örögfiak, kik ott
... kódtak, szaladnak be nagy öröm-
... csekkorúat vetve és jelentik Belse-
... k, a kártyások fejedelemnek, meg-
... t a híres, nevezetes kártyás esz-

... No hamar — parancsolja a kecske-
... király — hozzatok egy pakli kár-
... körből és vezessétek előmbre, hadd
... mit tud az a csizmadia. Ti pedig
... ok a kétához kibicelni és lessétek
... kártyáid.

... Itt bis a csizmadia nagyon értette a
... ki, kilencet dobott ki mindig s a
... tóg elvacsátta a rácsát. Megharag-
... erre Belsebub a páciált az örög-
... hátra.

... Dobjátok ki innen az átkozott esz-
... zást! Ilyen nagy kártyásnak nincs
... kolban helye. — Gy kirágiték on-
... a boldogtalant, mint egy futbal-
... t. Most vár hova menjen, mihez
... mont? Megy, eregő, bandukot hát nagy
... a menyország felé. Jó későre
... érkelek és bekopogtat az eszűlet ki-
... r, aranyai virrázózt, szírványval
... telt menyországi kapun. Nyitja Szent
... r az örömök kapuját és megismeri a
... tyás csizmadáit, aki alártsosan,
... megpálpalva mint egy szúrte egyé-
... a szuszóh sarkában, várakozott a
... nyevi szára. Megharagzik az apos-
... t, kezd szólni a csizmadáit, de úgy
... lla, hogy szögött bele az egész meny-
... ország.

... Meghallja az Ürvöcöt a nagy ten-
... sít a hirtelen ott terem, hadd lássa,
... baj lehet, mért haragszik úgy Szent
... ter. Eszeveszi a kártyás csizmadáit,
... int ott áll a fényesség kapu előtt
... gy aláztatosan, deszezugorodva, mint
... y derékpote herény. Moganálja s azt
... ndja Péternek:

... Igazad van, Péter szőlőm, nagy
... tyás volt a földön, s ezért nincs helye
... mennyeknek országában. De ez a jó
... zmadia, a pézst, amit kártyán szer-
... t, mind a szegényeknek adta. S a sok
... szegénynek imádsága, ami érte
... ladtolt az egébe, nálam meghallga-
... ra hallt. Erre csak be szegény-
... t van az ő helye.

... Így szöött az Úr. S a menyeyi fényes-
... mely szűrárdt belőle, bebörtözt a
... szegény maggórnyát, aláztos embert.
... ter, pedig lámpora nyitotta a szűr-
... ország kaput, hogy a csizmadia be-
... chessen a mennyeknek országába.

Előretolt finn állás.

HIREK

A finn sors.

„Kemény harcok után Viipuri szov-
jet kör került” — mondja a rövid
hivatalos hadjelentés. A finn—oros
háború kitérése óta immár másod-
szor vette ki részét a háború borzal-
maiból ez a finn város. Mi — magya-
rok — megilletődéssel néztük kezdet-
től a kicsiny hős nép emberföltött küz-
delmét hatalmas ellenségével szem-
ben. A rokon nép testvéri szeretetével
lestük naponként a hadijelentéseket
s a hőies ellenállású ámbiatba ejtett
nemcsak miénk, de az egész világot.
Ma még senki sem tudhatja a harcok
végső eredményét, de mindnyájan
hiszük, hogy a becsületes önvédelmi
szabadságharc el nem bukhat. (NéL)

A Csátország-i Kaláka résztvevő
a bajtársi szolgálatban. A Vöröskereszt
Kórház részére fonalat gyűjtöttek s
most maguk szönek abból 16 darab
szalmaszőket, törülközőket és lepedő-
ket. Bábszínházukkal a csátoszegei
kiesi székelyeknek is nagy örömet
szereznek.

A Kézdiszentkereszt-i Kaláka tagjai
segítétek a hadbavonultak hozzátar-
tozóinak a mezei munka elvégzésében
a lavasszal 40 pengőt adtak a hadba-
vonultak családjainak. Kalottal pará-
dés estéken székely hagyománykin-
ceseket újtottak fel a falu gyönyörű-
ségére.

Tom Churchill, angol alezredes, a
miniszterelnök unokaöccse, aki az ad-
riai Lissa-sziget parancsnoka volt,
német fogásból esett.

A tekerőpatákai tollfosztó kató-
kaja, agyenneműgyűjtése kórházfélszo-
relésre — nemzetiszolgálat. Megszere-
veztek maguk között a Kaláka en-
gesztelő láncát is.

Haladéktalanul át kell venni a fen-
gelyszállításra kiutalt korpát. A föld-
művelésügyi minisztérium felhívja a
gazdákat, hogy a tengelyen történő
szállításokra kiutalt korpamennyisé-
get haladéktalanul vegyék át. Közér-
dekből kívánatos, hogy ne hatassák
az átvételt a szállítást igazolvány le-
járta előtti utolsó napokra. A leho-
nyolított végző Magyar Mezőgazda
Szövetkezetnek emiatt nem is áll
módjában a lejárt szállítási igazolvá-
nyokat meghosszabbítani.

Sürgős a gyomirtó kapálás címmel
megjelent sajtóközleményben súlyos
elírás hiba történt, amennyiben
„Többfelé arasznyinál magasabb ku-
koricatáblákon még nem kezdték
a töltögetést” szövegrész helye-
sen így olvasandó: „Többfelé arasz-
nyinál magasabb — nem kukorica,
hanem — burgonyatáblákon még nem
kezdték meg a töltögetést.” A félreér-
tés elkerülése végett hangsúlyozzuk,
hogy amennyire fülösleges, sőt káros
a kukorica töltögetése, annyira szük-
séges és fontos ez a talajmunka a
burgonyánál. Tehát a kukoricát mi-
nél előbb gondosan meg kell kapálni
és az elhatárolódott gyomoktól meg
kell tisztogatni, a burgonyát viszont
töltögetni kell.

ERDÉLYI JÓZSEF: GYMESI EMLÉK

Az Alföldön, a Felföldön,
repülj lecském, hegyen-völgyen,
szorosan át, minden házba,
vagy sugarat minden gyászba!...

Bérecén túl a Hargitának,
hamar vége van a nyárnak.
Hideg szél fú a Ser-hágón,
végig szép Erdélyországon...

Székyföldről Csángóföldre,
keltünk a gymesi völgybe,
hol a Tatros sír, mint szegény
kálfföldre szorult szükevény.

Kis lovakkal, kis szerkebe.
Elkelt ám a gypjú esereg:
jó hajnalban, korán reggel,
velünk szembe jött szeptember.

Párolgott a két lovaska,
szőrét a déz megolvasta,
sima úton míg terhünkkel,
vigan zörögött a kis szerke.

Tünedeztek, maradoztak,
kis faluvá sorakoztak,
eről-arról a zsindelemek,
erősök házak, ormuk derec.

Ezüst szárnnyon az eresze
suhant az ősz, gyűlt a feeskő
úti lákon, Feri pajtás,
mint szívünkön a sóhajítás.

Héj, kövér had, sovány béket...
Felébredt a Gyimes népe.
Órmény nyitogatta boltját
esángó ültözte torkát...

Moldva szélén, hól megálltunk,
kocsmá előtt, hopp! leszálltunk.
Levertük egymásról a port. —
Szép lány mérte beun a jó bort.

Töltögettük poharunkat,
emlegettük háborúinkat,
ránévtünk a szép lányra, —
székely támad — székely bánja...

Onnan fel az eszennához!
Csángó juhász ott magányoz,
társsa fejze és furulya,
farkas, medve a szomszédja...

Ne nyúljunk a lezuhanat ellenséges repülőgéproneskóhoz! Illetékes helyről ismételtten felhívjuk az ország lakosságának figyelmét hogy a lezuhanat ellenséges repülőgépek roncsaihoz, azok alkatrészeihez és általában a légítámaszból származó bármilyen tárgyhoz hozzányúló, azokat elvinni szigorúan tilos. Érintetlenül kell hagyni ezeket a roncsokat és az egyéb tárgyakat, mert csak így tudja a hadvezetés azokat az ország javára hasznosan kiértékelni. Gondolnunk kell arra is, hogy e tárgyak igen veszedelmesek lehetnek a hozzá nem értő kíváncsisákokra. Az arra illetékes hatóságok az ismertetett rendelkezések megszegői ellen a legszigorúbban eljárnak. Aki pedig ilyen repülőgéproneskóról vagy egyéb tárgyról tudomást szerez, jelentse azonnal a legközelebbi hatóságai közegeknél. Ugyanúgy fel kell jelenteni azt a személyt is, aki az elvett tárgyat megszegi.

Vasutak mentén a tűzfávólságot a gabona összehordására egy belügyminiszeri rendelet az osztályokra vonatkozóan 100 méterben, a keresztekre vonatkozóan 60 méterben állapítja meg. Ha e fávólságok be nem tartatják, a törvényhatóság első tisztviselője a tűzfávólságot legelőjebb felére csökkentheti (de e könnyítést a háború alatt nem adható meg), ez esetben azonban a gabona tulajdonosa

köteles a vasúttal szemben lemondani minden kártérítési igényről üzemi tűzárk esetén és zavartosságot vállalni a harmadik személyeknek okozott kárért, beleértve a biztosítók által a vasúttal szemben ellen támasztható igényt is.

Evangélikus egyházmegegyi napok Kolozsváron. Az erdélyi magyar evangélikusság összefogó szerve, az Erdélyi Evangélikus Egyházmegegye június 24-én, szombaton délután 4 órakor tartotta meg ezidei közgyűlését a kolozsvári evangélikus templomban. A közgyűlés az elmúlt év egyházi életéről adott számot s az evangélikusság hitéletének eseményeit ismertetette és foglalta egybe. Június 23-án, pénteken 6 órakor egyházmegegyi gyámintézeti istentisztelet volt. Az istentiszteleten Deák Ödön nagybányai evangélikus lelkész szolgált. Az evangélikusok egyházmegegyi napját vasárnap, június 25-én délelőtt 9 óra 5 perces kezdettel istentisztelet zárta be, amelyen az egyházmegegye lelkészével, úrvesoránál vettek. Ezen az istentiszteleten iktatták be Páter Gusztáv lelkézt közepérdélyi evangélikus missziói lelkészi állásába. Ennek az állásnak létesítésén évek óta kereszttel fáradozott az erdélyi egyházmegegye elnöksége és szorványgondozó lelkésze. A tavasszal megvalósult missziói lelkészi állás hatókörébe az erdélyi egyházmegegye igen jelentős területe tartozik:

Zilah, Dés, Szamosújvár és Beszterce-Fürdő. Minthogy a vidékeknek evangélikus temploma nincsen, mindenütt a református egyház támogatja segítségét és vendégszövetség veszik igénybe s az ottani istentiszteleteket a rendelkezésükkel református templomok végzik.

Tíz zsidó székely internáltak, tíz mincát szabadon bocsátottak, bőzözüjfalusi zsidó székelyek jobbatérésük után visszatértek a tény hitére, a legmódosabbak a borbó kijelentették, hogy kitartam zsidó hit mellett. Ezek most helyetbe kerültek, mert a hatósággyűjtő táborba szállították és megdótket a tárgyalások a belügyminiszeriumban. A magyar hatóságok két a fajtag magyar, vallásilag az atyafiakat másként kezelték, min fajtiszidókat és igyekeztek esőkör álláspontjuk megváltoztatására ráni. A marosvásárhelyi zsidó gyűjtőborba közel 40 zsidó bocsátottak voltak. A tábor kiteleptékekor tiz mincát szabadlábba helyeztek, zsidó székely azonban továbbra is adónak akar maradni és vállalja a dós sorsot.

SZÁRHEGYI KALAKA MINT VEZET. 115 kg. tollat gyűjtötték és és fosztatták meg a Vöröskereszt júni mára, 4 katonaszervizert és 14 pár melegítőt kötöttek a télen.

POLITIKAI ORSZEM

A belügyminiszter székelyföldi szentelése

Az elmúlt héten a legjelentősebb belpolitikai esemény volt. Vitéz János Andor miniszter, felesége és vitéz Ricsóy-Uhlarik Béla, a keletmagyarországi hadművelési terület kormánybiztosa társaságában háromnapos szemléltre indult a Székelyföldre, ahol Sepsiszentgyörgy, Csíkszereda, Székelyudvarhely és Marosvásárhely megyei székhelyeket látogatta meg, majd a fővárosban visszatérően kiszállt Kolozsváron is. Mindenütt az új magyar élet célkitűzéseiről és a kormány munkájának eddigi eredményeiről szolt.

Sepsiszentgyörgyön

A belügyminiszter hangzottja, hogy mi, akik jól ismerjük a kiselőbbségi sors minden keserűségét, igen sok értékes tapasztalattal térünk vissza az anyországra. Hiba lenne, ha ezeket a tapasztalatokat nem használnánk fel a magyar élet nagy kérdéseinek megoldásában. Azért jött a Székelyföldre, hogy munkatársakat keressen és a helyszínen ismerje meg a szükségleteket. Rámutatott a győzelem legbiztosabb zálogán a belső rendre, amelyért a kormány minden lehetőséget. Ismertetette a március 19. óta történt gyökeres változásokat. Kiemelte, hogy a megelőző időkből, sajnos akadnak példának, akik Magyarországot újat Baglóján példáján kívánták megszabni. Azt hiték, hogy Magyarországot a szövetségi hűség elrugásával, keskeny ösvényen át tud vergődni a nehézségek és esetleg még keskenyebb ösvényen a boldog béke állapotba. Nem gondoltak arra, hogy ennek következményeképpen Magyarország háborús területté változott volna. Hangsúlyozta, hogy a zsidóságnak, a nemzet életéből egy millió főnyi ellenségessé vált. Végül az összefogásról beszélt, amely nélkül nemzetmentő munkát nem lehet végezni.

Csíkszeredén

A miniszter résztvett azon az ünnepélyen, amelyet a vármegyeházán rendeztek a Kormányzó Úr 76. születésnapja alkalmából. Szakács Balázs kizsáka ünnepi beszéde után szökött a székelységhez. Hangzottja, a kormány a Legelő Magyar akaratából a nemzet józan erőinek támogatásával alakult és azt a politikát folytatja, amelynek egyedüli célja a magyarság életlehetőségeinek biztosítása. A legfontosabb megoldásra váró kérdések közé tartozik a honvédség mindenáron való

fejlesztésének kérdése. Ezen a téren a mulasztásokat teljes erővel pótolni kell. Nem sikerült az ellenségnek az a nyíltan bevallott célja, hogy bombaterrorral megbontsa a belső rend egységét, hogy szétválassa a magyart a magyartól. A szociálpolitika első követelménye, hogy a kismembek életszínelvonalát emeljék és olyan anyagi alapot létesítsünk, amelyre támaszkodva fiatalok aránylag korán házasodhassék, családot merjen alapítani. A nemzeti vagyon igazságos szétosztása sokat segíthet a kismembek helyzetén.

Székelyudvarhelyen

a miniszter, miután meglátogatta az ünnepi dísz öltölt Szentegyházafalut, a vármegyeház erkélyéről rövid beszédben üdvözölte az ünneplő lakosságot, köszönetet mondott azért a szeretetet, amelyben az egész Székelyföld része volt, majd fogadta az egyházak és hatóságok kiküldöttjeit. Melegen érdeklődött a kismembek gondjairól és megvizsgálta azokat a lehetőségeket, amelyek révén a székelység széles néprétegeinek életszínvonalát emelni lehetne. Vitéz János Andor úttal Székelykeresztúron át folytatta útját, ahol hangzottja, hogy a magyar megújulás gondolatának igazi zászlóvivője a székelység.

Marosvásárhelyen

a törvényhatósági bizottsági ülésen a miniszter hangsúlyozta, nemcsak a budapesti irórszalt mellől akarja intézni a magyar közigazgatás vezetését, hanem a helyszínen akar meggyőződni a kérdések megoldásának lehetőségeiről. Azt kívánja, hogy a közigazgatás vezetői a miniszteriúmban küldött jelentéseikben ne egyéni véleményét és felőst fejezzék ki, hanem a nép széles rétegeinek érzését és kívánásait. Rámutatott arra, hogy az előző kormány hintapolitikája ki akarta játszani azt a barátot, akinek segítségével a Felvidék, Erdély és a Dévidék visszatért. Beesület magyar nem támogathatta azt a politikát, amely abban a reményben ringatta a hiszékenyeket, hogy Tito és a vörös hadsereg között meg lehet majd teremteni a béke paradíszomat. Székelyföldön az igazi magyar helytállás örökbevéte példát láttam — mondotta. Komoly munka folyik és a munkának az eszményképe a magyar honvéd.

Kolozsváron

vitéz János Andor belügyminiszter megtekintette a bombázott városrészt, majd a Mátyás király Diákházban

nagyfontosságú politikai beszédet mondott. Hangzottja, azért akart jönni Erdélybe, hogy a magyar népium erősítő eszközt vigye a hely nép felé, a 13 millió magyar elvárásának a tudatát, de kora koron, útján zárolómásán bevaló, hogy ő visz magával Sepsiszentgyörgy, Csíkszeredáról, Székelyudvarhelyről és Marosvásárhelyről energiát, bizalmat, hitet és meggyőződést.

— Ennek az államnak a biztos — mondotta — a magyar politikai gondolat értelmében való egységes, hatalmas mértékben függ a székelypolitika és katonai biztonságától. nines ennek a magyar területnek gondtob, ünbözőbb, virágzóbb, de letesebb, hittel és meggyőződéssel lettebb terület, mint a Székelyföld.

Rámutatott a miniszter a keleti szexvizm és a nyugati zsidó kapitalizmusok veszedelmére, melyek a jába akarja keríteni Közép-Európa. A magyar nemzetnek fegyelmere győrs társadalomná kell formálódni. Ezt a megújodást csak a nemzetizmus szemléiben érheti el, az a legalkalmasabb forma a nemzet belső élítő erőinek fokozására a nemzetesítésre, a felelősségerztet felőltetésre. Kikapcsolás és ki is fogja csolni az egész magyar vörkeringés a zsidóság szerepét. Kikapcsolás a fogja írta, amennyiben még valjélet léta, akár a föld felett, akár föld alatt, azoknak a törekvéseket emelk arra irányulnak, hogy a oldali jellegű marxista vagy a deatista jellegű aknamunka tovább folytasson az országban.

Hangsúlyozottan szökött a miniszter a magyar-román kérdésről.

— Voltak, vannak és valószínűleg lesznek ellentétek ennek a két nemzetnek az érintkezési felületén — mondta. De nézzünk hűdegen a két nemzet között egyaránt veszedélyes szexvizmra. Ra főnagok döbenni látnak, hogy a magyar állami lét, a magyar birodalmi gondolat román érdek, a román érdek az, hogy a Duna-Tisza medencéjében itt egy erős nemzet magyar államiság álljon, nem engedni, hogy északkelet és északnyugat szláv hullámok betörjék a gerincet, mert ha betörök ezt a gerincet, akkor betörök a román gerinc is egyaránt a magyar államnak érdeke az, hogy a románomság a Fekete-tenger felé kényes erős államiság formájában védje a nemzetünk életét, a nagy hatalmú államaink között egyformán veszedélyes áramlatokkal szemben. Vélehetünk egymásnak ellentétek, lehetünk egymással ellentétek.

A vitánkat tegyük el holnapra, nyugodtabb légkörben intézzük el más között. Most álljuk a várát a mi mindnyájunkat fenyegető veszedelemmel szemben. A maiból hadosztályok, a román hadosztályok lehet, hogy egymás mellé kerüljenek a magyar honvéd Bukovina térségében egyben védi a bukaresti, a galicjai és a krajovai biztosságot és a szászter terkolatánál és Jassinál a román erdek a Kárpátok biztosságot állítják. A székely nép példát mutat a román csapatok, román alakulatok voltak át Háromszéken a román hadseregben. A székely nép a mult év júniusában elfojtotta és leszívte a községeit és engedte át a magyarok kezébe.

Angol-talca ezután a miniszter a miniszter megindult nagy háborúról szólva, hogy az új fegyverek a bombázókat magyar városokat is megbombázzák. Anglia feleli fog azért, hogy minden földrészt szoldosaival, négekre és zsidókkal békés városokat pusztítsanak. A mi öklünk is benne van a háborúban. Anglia felett szálló veszedelemben. Az új miniszter szölte a székely nép útján már ismertett szociális kérdésekről, majd a légitámadások megpróbáltatására léve át hantaita, hogy ebben kivétel az együttartozás érzése a székely nép értelemében volt lövészetekkel. amely minden tesz különbséget tábornok, hadvezér, vagy közlegény között.

A inváziós arcvonalon

Az angolszások, mivel a keskeny partszegélyen lévő hidőket nem tudnak nagyobb méretű partraszállító műveletekre felhasználni, a Cotentin-félszigetre helyezték át kísérleteik súlypontját, és csak felé előretörve sikerült elérniük a nyugati partot és megkezdte Cherbourg nagy kikötő felőljének ostromát. Vasárnap a déli oldali órákban, miután a német gránátosok önfeláldozó közelharcokban némes veszteségeket okoztak az ellenegnek, a védők bekövetkezett löszereplánya miatt az angolszások behatoltak Cherbourgba, amelyet eredeti parancs szerint már június 9-én el kellett volna foglalniuk. Német részről ettől a fejleménytől nem várják a helyzet lényeges változását. Utalnak arra, hogy a német hadműveleti tartalékok még nem kerültek bevetésre. A német hadvezetőség arra az esetre tartalékolja erejét, amikor nem csupán az inváziós hadsereg eddigi partraszállt egyharmad részére, hanem az egész inváziós haderőre mérhet végső csapatot. Ebben a csapatban a pusztító öklöt jelenti

az új német titkos fegyver, amely immár tíznapra napra kevés megszakításokkal éjjel-nappal szusz-

títja Dél-Angliát és London, az inváziós haderő felvonulási központjának területét. London világító tüze 200 kilométerre is elvilágít. Southampton nagy angol hadikikötő katonai célpontra romhalmazzá váltak. A német rombolótestek működésében eddig a leghosszabb szünet mindössze három és fél óra volt. Német részről jelzik, hogy „az I. számú meglorló fegyvert” eddig csak helyileg korlátozott állomásokról dobták be, de rövidesen más irányból is elindulnak ezek a dinamit meteorok. Az új német titkos fegyver alkalmazásával a német légierő az inváziós térségben teljes mértékben fel lehet használni kizárólag taktikai feladatok végrehajtására. Ennek már mutatkozik is a hatása, mert a német légierő erőteljes ütését már aspról-napra az inváziós flottára.

A leggyegyetlenebb ellenséget üzzük vissza a határról.

mondotta viléz Vörös János vezérredez, a honvédezerkar főnöke, aki résztvevett egy harctérre induló zászlóalj

harcazati gyakorlatán. A parancsnokokhoz így szólt: A magyar vér drága, inkarcokoskondi kell vele. Az a jó vezetés, amely a feladatot kevés áldozattal oldja meg. A parancsnokok jól megfontolt intézkedései és a harcos helyes magatartása együttesen hozza meg a sikert. A honvédezerkar főnöke ezután buzdító szavakat intézett a hadbavonulókhoz. Ezután a zászlóalj díszmenetben elvonult előtte.

Kunder Antal 1919. június 24-éről

mindtől emlékeztető beszédet az 1919. Júniusi Bajlarsok Szövetsége vasárnapi ülésén. Hangzoltatta, ugyanaz az ellenség fenyegeti nemzeti létünket, amellyel 25 évvel ezelőtt küzdöttünk. Változnak az idők és velük együtt változnak a nemzet életében a társadalmi, gazdasági és politikai berendezkedés formái, csak egy változatlan és örök: az áldozatkészség, az önfeláldozás, a bátor kiállítás szükségessége ahhoz, hogy egy nemzet fennmaradjon és fejlődjék. Ezután a miniszter megkoszorúztatta az ellenforradalom hősi halottjainak emlékművét.

A háború

megsemmisítették a Szovjetunióban leszállt amerikai bombavetők nagy százálatát. Csak a legutóbbi harci napon is a szárazföldi ökl 252 szovjet páncélost megsemmisített meg. Óvatoss becslés szerint a három háborús év alatt a szovjet 12.700.000 halottat vesztett.

Távolkeleten

a japánok Hunan-tartomány fővárosának, Csangsa elfoglalása után, amelynek során megsemmisítő csapással verték szét a csungkingi hadosztályokat, tovább folytatják előnyomulásukat a Sárgea-folyó felső szakasza felé és támadások elé egyre inkább Csang-kajsek fővárosának, Csang-kajnek az irányába fordul.

A világpolitiká

legjellemzőbb tünete a Finnországra nehezedő angol-szovjet időháború, amelynek a súlyos elhárító harcban álló nemzetet megadásra akarják bírni a Szovjetunióval szemben.

A svéd közvélemény is fokozódó aggodalommal tekint a szovjet karjalt előretörésre felé. Attól tartanak, hogy a svéd területek zomszomszágra is kiterjed a háború.

Törökország továbbra is a várakozás álláspontján van, különösen az új német fegyver harcbevetése óta és Ankarában különösen kiemelkedő Göbbels bírodalmi miniszter ama kijelentését, hogy új német titkos fegyverek felhasználása következik az inváziós hadműveletekkel párhuzamosan.

T. EGYETEMI KÖNYVTÁR
KOLOSZVÁR
Szent György utca

A kiadóhivatal üzeni

Alább felsoroltaknak köszönhet mon-
tunk a bejelentett új előfizetőket:

P. J. Középes, Itj. B. J. Süllemler, Sz. M.
Mezőbergenye, Sz. L. Monospetri, M. M.
Váradozó.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Az év első fele el-
múlt. Előfizetőink közül bizonyára nagyon
sokan vannak olyanok, akik nem tudják,
milyen nehéz volt ez a fél év. A jelen körü-
lmények között lapunkat fenntartani, minde-
nben heten pontosan megjelentései és fel-
küldései sokkal súlyosabb feladat, mint ez-
előtt volt. Abban pedig, hogy lapunkra ol-
vasóinknak szüksége van, mi nem bizonyít-
juk jobban, mint az a sok elismerő levél,
pályázat, kitüntetés bizonyítottan bebizonyít,
tesztelőd az általánosan jelentkező új előfi-
zítőik száma. Ez utóbbi előfizetőink egy ré-
szének érdeme, mert ezek ajánlották lapun-
kat olyanoknak, akiknek eddig nem írt.
Ez pedig igen elismeréreméltó munka. Já-
rman manapság sok együtt és talán jónak-
váróknak látszó feladatok vannak, azonban
igynak kitartó baráti megésem, pihenetek
és szándékaitok új előfizetők nyújtására
fordították. Ezeket egyrészt azért köszö-
njük, hogy megkönnyítik munkásságunkat,
másképp azon előfizetőinket, akik még
nem jelentették be új előfizetést, emlé-
keztessük arra, hogy az év második felé-
ben további új előfizetőre van szükség és
csak bejelentésnél elsősorban azokra
számítunk, akik eddig nem követték a ne-
vezet példát. Felhívjuk tehát összes olvasó-
jainkat arra, hogy — bár nem létszék
kényszer feladatunk, — jelentsenek be mi-
nél több új előfizetést. Ezzel pótoljuk a hiányt,
valamint gyarapítjuk előfizetőink
számát.

Hátrahagyott előfizetőink felszólítását to-
vább folytatjuk a rövidesen minden há-
trahagyott felszólítunk. Utókorhelyi megyeiben
Házassági Dénese az udvarhelyi járást ko-
rossal fel a később sorra kerülőnk a megye-
ben azon községek is, ahol eddig még nem
volt. Felhívjuk azokat, akiknek kitöltött
postautóvalvány érkezett, valamint akiket
megbizottunk felkérés, küldjék be, illetve
jasszék ki hátrahagyottakat.

Os. M. Etőd. A szülőnevelési könyvecské
feladatig közzegott. most van ismét meg-
kezelés alatt. Ha megérkezett, értesítjük.

"Érdeklődő előfizető". Lapunkban akkor
küldünk próbihirdetést, amikor előfizetőink
vagy olvasóink ezzel megbízhat. Ezért, ha
van valami hirdetni valójára, küldje be a hir-
detendő szöveget. A díjazásba benne-
van lapunkban és pedig rendszerint az utolsó
oldalon. A díj olyan mértékben van utólag
állapítva, hogy bárki minden nagyobb költé-
ség nélkül igénybe veheti hirdetés csál-
ból lapunkat.

Jd. U. Gy. Tuzsád. A 10 pengő 1944.
évre elkünyve. A lapot minden héten
pontosan megküldjük. Írja meg, melyik
számkor hányoznak, hogy azokat pótlólag
megküldessük. Ha van közelebbi címe,
kérjük annak is a közlését, hogy címét
megtehetőleg átjavíthassuk.

A következők befolyt pénzeket nyu-
dítanak.

A. I. Győröcskésárny 18.20 pengő, V. A.
A. Nyárádszereda 21.20, Itj. O. S. Harsas-
kerék 24.20, K. I. Nyárádszereda 21.20,
K. A. K. Geges 10.20, B. A. Tuzsád 10.20, P.
S. Mádéfalva 10.20, K. A. Tuzsád 16.70,
K. M. Maroslaka 10.20, S. D. Mezőpánt 10.
20, T. D. Jád 10.20, Cs. S. Oltseim 15.20,
Itj. B. P. Bárflyhunyad 10.20, K. L. Ócsád
5. M. P. A. Bálványosvárnya 20, K. A. D.-é
Tuzsád 18.20, T. S. Za-é Csillatzevén

10, F. P. P. J. Bogártelka 18.20,
Rév 10.20, M. B. Gyergyószentmiklósi
K. J. Dicsenajó 8.40, Id. B. S. Riga
10.20, F. M. Póka 10.20, T. F. Póka 10.
G. J. Pálotfalva 10.20, F. K. Bákók 21.
S. Nagygyula 10.20, F. I. Nyuzentel
10.20, T. A. Nyáráfalva 24.20, H. A. Nyárádszereda
rákészítvénye 7.70, N. L. Nyárádszereda
rós 18.20, M. L. Nyárádszeredánál
B. E. Nyárádselye 10.20, Itj. Gy. P. Or
18.20, E. J. Mádéfalva 10.20, Özv. E.
Kovácsna 10.20, G. J. Bikfalva 11.5.
A. Kézdizentőtelek 22.20, Gy. S. Mező
10.20, Itj. A. F. Mezőpánt 10.20,
Székelykövesd 18.20, B. M. Erőváros
J. J.-é Csikvárad 18.20 pengő.

Apróhirdetés

Minden szó 12 fillér, vastagabb hirdetés
vel 24 fillér. A legkisebb hirdetés
1 pengő. Aláírókészek részére 20
1 pengő 20 fillér. Előfizetőinknek minden
szó 10 fillér, vastagabb betűvel 20 fillér.
Az apróhirdetési díj előre fizetendő.

ELVESZETT egy piros kancsa nagy-
kóval. Megtárolója jutalomban rész-
Szabó József Nagydebrec, ut. p. Aláírók
Szokoló-Doboka vármegye.

FIGYELMEZTETÉS

Kérjük olvasóinkat, hogy minden
nemű előfizetést igénybe a "Magyar
Nép" kiadóhivatalához, Kolozsvár,
Brassai-utca 7. forduljanak. Kér-
tebát azokat az olvasókat is, akik
Emke felhívásai alapján kapcsolód-
ba előfizetőink táborába, előfi-
zítőik szintén közvetlenül ki-
adóhivatalunkhoz forduljanak.

A szerkesztésért felel: DAVID IVÁN
Feltetős kiadó: TOTM KÁLMÁN.

"Az új nyaraló: En mindig jónak voltam a
szállásadómmal. A tavalyi háziasszonyom még
sirt is, amikor hazautaztam.

"Az új háziasszony: Az itt nem fordulhat elő,
mert nekem előre kell fizetni.